

Béârailu kâra tii kà Paulo tà tàpé Korénito Bétapoo popai

Wàilàapà na wii tii bèeni?

Wà Paulo, pwi *apostolo. Â é tâa jaaé wà Tim-otéo.

É wii wiidà?

Nabibiu kâra *naja 55 ma 57, é tâa Macédoine wà Paulo. (Côo *Apostolo* 16.6–17.15.) É wii tii bèeni caapwi naja gée na càùru na é wii 1 Korénito.

É wii tâî?

Târa ê wâra pwapwicîri wâ Korénito. Côo 1 *Korénito* Bétapoo popai. É wii ârapàpé tii tàpáé Korénito wà Paulo, êco na ârailu co na tâa na *Tii Pwicîri. Pwi tii bèeni, 2 *Korénito*, âna bêârapàpé kâra tii kêe târa.

Cina é wii?

Wâna jè tii na ia é wii târa bâaa (na pitubatiâu), âna é pwa tàpé Korénito wà Paulo. É patêrerà goro pai pwa kâra na èpà (2.3). Wâru tàpé gée goorâ, na râ biirà (7.8–13). Êco na pwa pâra tèpa maina nüma na râ ina pâ, ticè târù kêe ma é patûrarâ. Ba râ tòpi pâra tèpa pwa pupûra na râ tèpa pwâ. Wà tàpéebâ, âna râ ina pâ wâilà co na râ tèpa âji apostolo, ârâ inabaèpà wà Paulo (naporomee 10–11). É wii tii bèeni wà Paulo, ba na é ipwamuruê, ma paari ê pimeaari kêe ba kâ tèpa cèikî wâ Korénito (2.4;

6.11), ma ê pimeaari kà Pwiduée ba kàra (5.14–15). Nümee naa é naa târa cè jè pàara, ba na rà pinünüma béaa kâra pai wâjué côwâ kêe (13.10).

É wii mwara, ba na é pwa pupûra târa, ba na rà pacoo ê auinabéaa kàra pâ, na rà tòri mwani ba kà tèpa cèikî wâ *Iérusaléma, na pàara na pwa copwa wê (naporomee 8).

Dà ère é tii bëeni?

Rà ina tèpa pitòti Paulo pâ, câé caa pwì âji apostolo, â càcaa tâa góé ê pàtâmara Nyuâaê Pwicîri, gée goo na é pwì âboro na é picâri ma ticè nii kêe.

Êco na é paari wà Paulo pâ, wiàna jè âji ênawéna kà Kériso, â jè o mwa tâa na aré ma tòina pwacèwii Kériso, â wâdé na jè tòpi naa na ipakîri ma pidàpwicâarijè. Wiàna jè tâa na aré nabà, âna târa ipwabwàtijè, ba na o tâa tâjè ê muugère, na o dau maina awé, dàra góiri awé (4.17).

Wiàna ticè nii kâjè, â pâri ê pàtâma Pwiduée ma é wakè goojè, ma biijè, ba na jè pwacèwii Iésu. Â jè o paari naa goojè tâ tèpa âboro góropuu, ê pàtâma Pwiduée ma pai maina ma muugère kêe.

É paari wà Paulo pâ, wà tâpé na rà pitòtié, âna càra caa tèpa âji ênawéna kà Kériso, ba rà tèpa maina nüma, â tautàra na rà picâri ba kêe.

É ina mwara pâ, wiàna jè pwa na èpà, â wâdé na jè pinünüma ma jè biijè, ma tòotéri ê pwina jè pwa na càcaa wâdé. Wiàna wàrapwiri, â jè o mwa tèpa pitêre dà Pwiduée, ma tèpa meaari âboro, â o pwicîri ma *târù wâro kâjè. Êco na càcaa wàrapwiri ê wâro kà tâpé na rà pitòti Paulo.

Naa na tii bèeni, âna wà Paulo, âna é dau paari
 ê pwâranümee tà tâpé Korénito. É dau meaarirà, â
 é putàmurirà mwara gée goo ê èpà na rà ina naa
 gooé. Â é po dau putàmu goo tèpa âboro na rà ipa-
 imwürurà.

Pai pitàgoo tii 2 Korénito

Ipwabwàcu ma bétapoo popai (1.1-11)
 Pai tâa kà Paulo ma tâpé Korénito (1.12-7.16)
 Tàrù pâ tûâ kêe târa (1.12-2.17)
 É pame auipwataâboro târa wâro (3.1-18)
 Picémara Wâdé, âna é pagòoé na é tâa na aré
 goo wà Kériso (4.1-6.13)
 Autûâri kêe târa (6.14-7.16)
 Bépitu ba kà tèpa cèikî wâ Iérusaléma (8.1-9.15)
 Ipwamuruê kà Paulo jii tèpa pitòtié (10.1-13.10)
 Paulo ma tèpa apostolo a pwâ (11.1-15)
 É tâa na aré goo wà Kériso (11.16-33)
 È pwina é côo Paulo naa na nyuâa (12.1-10)
 È pidumapiê goo tâpé Korénito (12.11-21)
 Bénabwé popai (13.1-10)
 Ipicijii (13.11-14)

Ipwabwàcu

¹ Wâgo* Paulo, na pwa tii, wâgo pwi *apostolo
 kà Iésu *Kériso, wiâra ê câbawâdé kà Pwiduée. [Ba
 é cùruo pâ, ba na go picémara ê popai kêe.] Go wii
 tâwà, wâguwà ê wâra pwapwicîri kêe, na tâa na ville
 Korénito, â târa mwara pâ âboro kêe, na province

---

* **1:1** Wâgo—Grec: Wàibu. Wà Paulo na é pwa tii, êco na é paari pâ,
 caapwi pwâranümaru ma wà Timotéo na é tâa jaaé.

Akaïe. Tàgére wàibu ma wà Timotéo, pwi a cèikî béejè. [Â é naa bwàcu kàwà mwara.]

2 Wâdé na tà tawà ê *pimeaari imudi ma pinaanapô, na me gée goo Pwiduée kâjè ma Pwi Ukai Iésu Kériso. Cidòri nyuâawà!

É pagòojè Pwiduée na jè tâa na aré

3 Jè ipwamaina Pwiduée, wà pwi Caa kà Pwi Ukai kâjè Iésu Kériso[†]. Ba é pwi caa kâjè mwara, na dau wânümee tâjè. Â é nye tà ciburà pwa na wâdé tâjè. Â wàé na é pwi Pwiduée, na é ciburà patàmarù ê pwâranümajè ma pagòojè.

4-5 É wàrapwiri, na jè‡ tâa na ê aré, ba jè wâro na pâ aré kà Kériso. Â wiàna dau wâru pâ aré kâjè, â o dau maina awé ê pai patàmarù pwâranümajè kêe, goo Kériso. Â é wàrapwiri tâjè, ba na jè mwa caa patàmarù pwâranüma pàra tâpé na rà tâa na aré.

6 Èkaa na, wiàna go§ tâa na aré, wâgo, â târa ma patàmarù pwâranümwà, â târa ma guwà udò, [ma tâa tawà ê *âji wâro]. Ba é pagòo-o wà Pwiduée, ba na go pagòowà, na pàara na guwà tâa na pâ aré, pwacèwiio. **7** Â go tâmogòori pâ, guwà o tà cimwü [naa na ê cèikî kàwà]. Ba, na guwà tâa na

1:3 Roma 15.5   † **1:3** Pwi Caa kà Pwi Ukai kâjè... é, Wà Pwiduée ma Caa kà Pwi Ukai kâjè Iésu Kériso.   **1:4-5** Psalme 34.20   ‡ **1:4-5** Jè—é, Go. Munaa Paulo co, é, pwiri wàé ma Timotéo. Grec: Nous.

§ 1:6 Go—Grec: Bâ, é, Bu (nous). Na diri ê tii bèni, âna wà Paulo, âna é ina pâ, bâ (nous), ba na é pi-inaê côwâ. Na paicî, âna jè wii pâ go ba na dau pwéelaa. (Naa na pâ note, âna bâ wii pâ: Grec: +Go...) Na pàra pàara, âna pwiri é inarù ma wà Timotéo mwara; â na pàra pàara, âna pwiri é inarà ma wà pàra tâpé mwara.

aré pwacèwiio, â ée patàamarù pwâranümwà [wà Pwiduée] pwacèwiio.

Dau tubaèpà tà Paulo na Asia

8 Wâdé na guwà tâmogòori, co tèpa béeò, pâ, jèe dau tubaèpà tôo naa na province Asia. Â jèe pwa na câgo caa udò gée na. Ji pwiina ma é pa-urao ma é popao, â jèe pwa na go bà.

9 Pwacèwii na jèe pitèio, ma pwa wârimuru tôo, tiagoro bà. Â wiàna wàrapwiri, â na târa na câgo caa tà cèikî naa gooò côwâ; â ba na go pipanuâô tà Pwiduée, na é pawâro côwâ tèpa bà. **10** Â é jèe nye upao jii ê pwâra bà, â é bwaa nye tà upao mwara ni. Â go cèikî ba gòò pâ, ée bwaa nye tà ciburà upao mwara, na pâ tóotù na bwaa wâ naigé. **11** Â wâguwà, âna guwà pitu tôo, goro ê pwâra pwapwicîri kâwà. Ba é têre wà Pwiduée, â é [upao ma] *pwényunyuâariô. Â o wâru tèpa âboro, na rà o pwaolé têe goo pwiri.

pai tâa kà paulo ma tâpé korénito (Naporomee 1-7)

Târù pâ tûâ kêe târa

12 [Wâdé na guwà tâmogòori pâ] diri ê pwina go pwa naani gòropuu, âna go pwa naa na âjupâra, â gée na âji pwâranüümoo*. Â ipaiwà naa goo ê pâ tûâ

1:8 Apostolo 19.23; 1 Korénito 15.32

1:10 2 Timotéo 4.18

* **1:12** Pwiri wà pârâ tâpé na Korénito, âna rà pitòti wà Paulo pâ, càcaa âjupâra na ia é ina târa pâ ée mwa wailu cairà. Â é wii, ba na é ipwamuruê.

kôo tàwà [ba nye ticè èpà na]. Â ê *pwâratùra-nigée-gooò, âna é *paâjupâraô, na go ina pwiri. Ba go pâra wiâ Pwiduée, căcaa wiâra ê tâmanga kà tèpa âboro.

13-14 Ba, na go mu wii tàwà, âna [nye ticè na go pinaapwàniri goowà. Ba] ê pwina guwà pûra, âna âji pai pwa goo. Êkaa na [o câguwà caa kamu gooò] na cè tòotù na ée mwa wâjué me cônâ na wà Pwi Ukai kâjè Iésu. Bwa, guwà o ipwâdée gooò, wàra pai ipwâdée kôo goowà. Guwà jèe tâpo tâmogòori pwiri, co tèpa béeò. Â nümoo na guwà tâmogòori bamwara.

Dau nümee na é cairà

15 Béaa, âna go niimiri pâ, guwà tâmogòori bwàti [ê pwâranümoo]. Â êkaa pwiri, na ia go niimiri pâ, [na go wailu caiwà] ba na é wailu pwényunuâariwà wà Pwiduée gooò— **16** jèpwi, na pai pâra kôo naa na province Macédoine; â jèpwi, na pai wâjué kôo cônâ naa *Judée. Â ia go niimiri pâ, pwiri guwà o pitu tôo, goro pai wâjué kôo cônâ naawê.

17 Wâépwiri auniimiri kôo béaa. [Â gorodà na câgo caa wâjué me cônâ dariwà][†]? Pwiri guwà gére niimiri pâ câgo caa nünüma bwàti? Pwiri go

1:13-14 2 Korénito 5.12; Filipi 2.16

1:16 1 Korénito 16.5-6

[†] **1:17** 2e phrase—Wà tèpa èpâri Paulo, âna rà ina pâ, é pwi apwâ, ba căé caa cairà wiâra auinabéaa kêe. É ipwamuruê ni wà Paulo, ma ina pwi majoro pwina é pwa: Dau nümee na é cairà, éco na, gée na càùru pai têre kêe pâ, bwaa căcaa wâdé pâ tûâ kàra, â é pitòotéri auniimiri kêe. Ba wiâna é cairà wài, â péa tâ tòina pai pitâa kàra ma wàé, â o căcaa wâdé têe. Êkaa na é pwa tii târa, ba na é pwarà ma patêrerà. (Côo 2 Korénito 2.3.) Â è niimiri pâ, ée mwa cairà, gée na càùé, naa na ipwâdée. (Côo 2 Korénito 13.10.)

pwaduwà kà tâpé na rà ina pâ «üu» naa nümarà na rà ina pâ «bwa»? ¹⁸ Bwa. Câgo caa wàrapwiri. Â é nye paâjupâraô wà Pwiduée. Ba wiàna é tà mwü, â wâgo mwara, âna go tà mwü. Â wiàna go ina tâwà pâ «üu», âna pai ina wèe pâ «üu»‡!

¹⁹ Guwà têre, wà pwi Kériso Iésu, na bà picémara tâwà ma wà Silas ma wà Timotéo, âna wàé kaa *Pwina naî Pwiduée [na é âjupâra. Ba wàé, âna ê popai gée jaa Pwiduée] na é ina tâjè pâ «Üu, wâdé na wàra!» Â câé caa pwi a-ina pâ «Matâra...»§. ²⁰ Â é ina pâ «üu» ba na jè tòpi diri ê pâ aupwényunyuâari kà Pwiduée, na é jèe nye mara ina. Â nye gée goo Kériso, na jè cau pwamaina Pwiduée ma ina diri pâ: «Üu! Amen! Wâdé na wàra!»

²¹ Â nye wà Pwiduée, na é nama jè cimwü [wâgo ma wâguwà] naa goo Kériso. Ba wàé na é pitòrigarijè* ba kêe. ²² Â é jèe nye naa tâjè ê *Nyûâaê Pwicíri, naa na pwâranümajè, ba na câmu kêe [pâ, jè tèpa âboro kêe]. Wàépwiri ê bétapoo *aupwényunyuâari, na naa tâjè.

Majoroé ma câé caa me

²³ Go nye âjupâra†, â é paâjupâraô mwara wà Pwiduée, na go ina pâ: Wàéni ê majoroé ma câgo caa wâjué cônâ medariwà naa Korénito. Ba càcaa nümoo na guwà tòina [goro pâ popai kôo tâwà na

---

‡ **1:18** Grec: Wà Pwiduée, âna é tâa na pai tâa kêe, ba na ê popai +kôo tâwà, âna càcaa «üu» ma «bwa».   **1:19** Apostolo 18.5   § **1:19** Matâra... Grec: «Üu» ma «bwa».   **1:20** Auinapàpari 3.14   * **1:21** Pitòrigarijè—Grec: Oint. Côo note goo Luka 4.18.   **1:22** 2 Korénito 5.5; Éfeso 1.13-14   † **1:23** Go nye âjupâra—Grec: {Go ipwataâboro} naa goro ê wâro kôo.

gò]. **24** Ba càcaa nümoo na go pitûâ jaiwà. Ba guwà jèe nye cimwü naa na ê cèikî kàwà. Â nümoo na jè piwakè naima, ba na jè cau ipwàdée.

2

1-3 Wiàna go ipwàdée, â wâguwà mwara, âna guwà ipwàdée. Â mu nye tà wâguwà, na mu dau pagòo-o; â wâdé na wàrapwiri. Êco na, wiàna guwà tòina, â o wàilàapà na o mwa nama go ipwàdée? Êkaa na jèe càcaa nümoo na go patùrawà ba gòo mwara goo cè pwina go pâmari naa jaawà*. Wàé kaa pwiri ê majoroé ma go pitòotéri auniimiri kôo, **4** â go po pwa tii paé dariwà†. Êco na po dau tòina ma pikîri ê pwâranümoo, â go dau i, ba go tâmogòori pâ guwà o tòina goro ê pwina go ina‡. Dau wâdé tôo co, na go paari tâwà ê pimeaari kôo, na dau maina ba kàwà.

Pwanauri pwi âboro na é pwa na èpà tâwà

5 Wà pwi âboro na é wâjaawà, na ia é tubaèpà tôo§, âna dau maina ê èpà na é pwa tâwà, jii. Wàépwiri ê majoroé ma jè cau tòina. Êco na câgo caa dàbamaina*, ba càcaa muru na dau maina. **6** Ba

1:24 1 Pétér 5.3   **2:1-3** 1 Korénito 4.21   *** 2:1-3** 4e phrase—Grec: Êkaa na go niimiri pâ, o câgo caa wâjué cônâ naa jaawà, ma go nama guwà pikîri.   **2:4** Apostolo 20.31   **† 2:4**

Go po pwa tii paé dariwà—È tii bêepwiri, âna pitubatiâu. (Câé caa ina ê bétapoo tii tà tâpê Korénito, na tâa na Tii Pwicíri.)   **‡ 2:4**

Ba go tâmogòori pâ, guwà o tòina goro ê pwina go ina—Grec: Càcaa târa ma guwà pikîri.   **§ 2:5** Wà pwi âboro na é wâjaawà, na ia é tubaèpà tôo—Grec: Wiàna é nama {jè} pikîri wà pwi jè âboro.

* 2:5 Dàbamaina—Exagérer.

guwà jèe nye pitèié[†], â guwà nye paari têe ê èpà kêe.
Â jèe nye pâri.

⁷ Â nabàni, âna wâdé na guwà pwanaurié, ma pagòoé mwara. Ba é péa panuâ [ê cèikí kêe] gée goro ê pai tòina kêe, na dau maina. ⁸ Â go tacoo goowà pâ, na [guwà nama caapwi pwâranümawà, ma] guwà paari têe côwâ ê pimeaari kàwà‡.

⁹ Â, na ia go wii, âna târa ma côo [ê pwâranümawà] pâ, pwiri guwà pitêre dòo, naa na diri pâ ére. ¹⁰ Â wiàna guwà pwanauri wà pwi âboro bëepwiri, â wâgo mwara, âna go o pwanaurié. Â nye âjupâra pâ, go jèe pwanaurié, ba kàwà, naa na nee Kériso. Â go niimiri pâ, ê èpà na é pwa tôo, âna càcaa dau maina§. ¹¹ Wiàna jè wàrapwiri, â o ticè naigé kà *Caatana, ma é piwâmijè. Ba jè tâmogòori bwàti ê pâ tûâ kêe.

Jè piétò gée goo Iésu Kériso

¹² Go jèe pâra naa Troas, ba na go picémara ê *Picémara Wâdé kà Kériso. Â, na ia go tèepaa pâ, â go pâmari pâ, é jèe nye pwabwàti ê naigé kôo wà Pwiduée. ¹³ Êco na go po dau pidumapiê goo pwi béeò Tito. Ba go tapaciê, â câé caa tèepaa. Â go jèe picijii tâpé Troas, â go wâjué me côwâ naani, Macédoine, [ba na go mudèe].

---

† **2:6** Guwà jèe nye pitèié—Grec: È auwâru gée goowà, âna rà jèe pitèié. Pwiri ê pai pitèi kà tèpa cèikí na rà ipitiri. ‡ **2:8** Paari têe côwâ ê pimeaari kàwà—Pwiri pai ina wèe pâ, rà tòpié côwâ naa na picaatâa kàra. § **2:10** Dernière phrase—Grec: Wiàna go pwanaurié goo cè jè muru. **2:11** Luka 22.31   **2:12** Apostolo 14.27; 1 Korénito 16.9   **2:13** Apostolo 20.1

14 Êco na jè ipwaolé tà Pwiduée! Ba é jèe piétò wà Kériso. Â é popajè*, na ara tèpa âboro diri, pwacèwii ê pwâra paa kêe na é piétò. Â jè paarié naa na diri pâ ére, pwacèwii jè ûraara muru na wâdé, na é pâra pitiri pâ ére.

15-16 Üu, jè pwacèwii ê jawé ûrea, ê pwi âraimeai, na é naa tà Pwiduée, wà Kériso. Â wà pâra tâpé na é gére pa-udòrà mwara, âna rà têre pwi jawé ûrea-bà na dau wâdé awé, â é naa târa ê *âji wâro [dàra góori jaaé]. Â napwa naa goo wà tâpé na rà gére tubatiàu ê wâro kàra, wâiti jiié, âna rà têre co ê ûraara muru na bà, na wâbu, na pame târa ê pwâra bà.

O wailàapà na pâri ma é pwa ê wakè bèepwiri, [wakè kâra *apostolo? O nye ticè, êco pwi âboro na é pitu têe wà Pwiduée]. **17** Po dau wâru tâpé na rà pa popai kà Pwiduée, ba na rà bu mwani ma bu neemururà goo. Â câgo caa pwacèwiirà. Ba wâgo, âna go pwi ênawéna kà Kériso, na go ina ê âjupâra, na ara Pwiduée. Ba wàé pwi a cùruo.

3

Go picémara auipwataâboro târa wâro

1 Gona [guwà niimiri pâ] go tapoo pi-iná kôô mwara? Bwa. Ba câgo caa pwaduwà kà tèpa pwa pupûra, na rà nama guwà wii ê pâ popai na wâdé naa goorà, ba na rà paari târa pâra wâra pwapwicîri. Bwa; câgo caa wârapwiri! **2** Ba ê tii kôô, âna wâguwà, na jèe nye wii naa na pwâranümoo. Â

---

* **2:14** Popajè—é, Popabà. Pwiri é inaê ma pâra tèpa apostolo.

2:15-16 Luka 2.34; 2 Korénito 3.5-6   **3:1** Apostolo 18.27; 2 Korénito 5.12   **3:2** 1 Korénito 9.2

pâri ma rà pûra diri tèpa âboro, [na rà côoina ê wakè kôo naa jaawà].

³ Ba wà Kériso, âna wàé na é jèe nye wii ê tii bèepwiri. Â wâgo, âna go nye po pwi a-ipa popai—popai naa na tii na càcaa wii goro bépwa tii, â wii goro ê Nyuâaê Pwicíri kà Pwiduée, na é wâro*. Tii na càcaa wii mwara, naa góro atü†, â wii naa na pwâranümara âboro.

⁴ Go cimwü [na go ina pwiri] gée goo na go cèikî ba góo naa goo Pwiduée, ba go tâa goo Kériso. ⁵ Â câgo caa niimiri pâ go ipwa acari, ê wakè na é naa tôo. Â nye wà Pwiduée, na é nama pâriô ma go pwa. ⁶ Â wàé na é nama go pwi a pame ê *auipwataâboro kêe na bwaa âmuê, [na é pwa ba kâjè, wâijè ê Ba kêe].

Ê auipwataâboro bèepwiri, âna càcaa me gée goro ê naèà na wii; ba muru me goro ê Nyuâaê Pwicíri. Ê naèà na wii, âna é nama jè bà. Éco na ê Nyuâaê Pwicíri, âna é nama jè wâro.

Dau maina awé muugère

⁷ Wà *Moosé, âna ia é pame ê naèà, na wii naa góro atü. Â ê naèà bèepwiri, âna é pame co ê pwâra bà. Âjupâra pâ, na ia é tèepaa, â é tèepaa naa na muugère kà Pwiduée. Ba ê naporomee wà Moosé,

---

^{3:3} Exode 24.12; Jérémie 31.33; Ézékiel 36.26-27   * ^{3:3} Pwiduée, na é wâro—é, Pwiduée, na é naa ê wâro.   † ^{3:3} Wii...naa góro atü—É ina wà Paulo ê Naèà kà Moosé. (Côo Exode 24.12.) Â é mara inapâpari béaa wà i péroféta Iéremia pâ, ê naèà na bwaa âmuê, âna o wii naa na pwâranüma tèpa âboro (Côo Jérémie 31.33; Ézékiel 11.19; 36.26-27.)   ^{3:6} Jérémie 31.31; Ioane 6.63; 1 Korénito 11.25   ^{3:7} Exode 34.29

âna dau pwâra goo, â càcaa pâri ma rà ucâri wà tèpa *Isaraéla. Éco na ê muugère bëepwiri âna càcaa gòiri.

8 Â napwa naa goo ê auipwata-âboro[‡] na é pawârojè, na é name ê Nyuâaê Pwicîri, âna dau maina awé ê muugère kêe. **9** Â wiàna ê naèà na é naa wârimuru tâjè, âna muugère, â o mwa wàna cè pai maina awé ê muugère kâra auipwata-âboro, na é nama jè *târù [na ara Pwiduée]? **10** Üu, ê muugère [kâra ê naèà] âna muru na dau kíri, naa goro jènere ê muugère [kâra auipwataâboro na bwaa âmuê]. **11** Ba wiàna jè pwa muugère kâra ê pwina càcaa gòiri, â o mwa wàna cè pai nau muugère kâra ê pwina tâa dàra gòiri?

Jè côo muugère kà Pwi Ukai

12 É nama jè góo ê auipwataâboro bëepwiri, na é pwa ba kâjè wà Pwiduée[§]. Â câjè caa piwâ, [na jè piénawéna kêe]. **13** Â câjè mu caa pwaduwà kà Moosé, na ia é cajipi ê naporomee, na ia é coo ara ê Ba kêe, tèpa Isaraéla. Ba tautêe na rà côo ê muugère na tâa góé, na é gére pitiau boo.

14 Â napwa naa goo wà tèpa Isaraéla, âna nye nau câmoori kaa ê pwâranümarà, tèepaa naa goro nabà. Ba, naa rà pûra ma têre ê pâ tii goro ê naèà*—tii goro ê auipwataâboro béaa—[â càra caa côoina ê âjupâra na tâa na. Ba pwacèwii na] târamiri ê naporomeerà goro cè imwaano. Â càcaa [pâri ma

---

[‡] **3:8** Auipwataâboro—Grec: Wakè (ministère). Ipaiwà naa na pâ nee tii 9 ma 10.   **3:9** Deutéronome 27.26; Roma 1.17   [§] **3:12** È auipwataâboro bëepwiri, na é pwa ba kâjè wà Pwiduée—Grec: Espérance.   **3:13** Exode 34.33   ^{*} **3:14** È pâ tii goro ê naèà—Aamwari Béaa (l'Ancien Testament).

rà] dàgòtù ê imwaano bèepwiri, êco wiàna rà tâa goo Kériso.

¹⁵ Üu, âjupâra pâ, tiagoo nabàni, âna pwacèwii naa târamiri aunünüma kà tèpa Isaraéla, na rà mu pûra ê tii kà Moosé. ¹⁶ Èco na, wiàna é biié dà Pwi Ukai wà pwi jè âboro, â o tûu ê ocajipi naporomee. ¹⁷ Ba wà Pwi Ukai, âna wàé ê Nyuâaê. Â ê Nyuâaê kà Pwi Ukai, âna é tipijè gée goo ê pâ pwina tóojè, â jèe nye ticè na cipajè. ¹⁸ Â jèe cau dàgòtù gée naporomeejè ê ocajipi wèe, ba na jè pwacèwii ê garaaci na pwâra, goro ê muugère kà Pwiduée. Ba ê Nyuâaê kà Pwi Ukai, âna é gérè pitòotérijè, ba na jè pwacèwiié, â ba na jè tâa na ê muugère, na pimaina too.

4

Picémara Wâdé âna pwéelaa naa na bàutê

¹ Wà Pwiduée, âna é panuâ tôô ê wakè bèepwiri, naa na pai wâdé kêe. Wàépwiri ê majoroé ma câgo caa pidumapiê, â càcaa oratôô [goo ê pâ aré ma tòina na go tâa na].

² Â go jèe mara niimirí pâ, [wiàna go picémara târa pâ âboro] â o câgo caa ina cè ji caapwi popai na pwâ. Â câgo caa naapwàniri cè ji caapwi muru, [ba na go nama puràra ê wakè kôo]. Bwa! Tàutôô goo ê pwâra càra âboro, na jè kamu goo. Ba go wakè na âjupâra. Â câgo caa ébii ê Popai kà Pwiduée; â go paari bwàti ê âjupâra naa naporomee Pwiduée. Â wà tèpa âboro, âna rà o tâmogòori naa na *pwâratùra-nigée-goorà [pâ, go

pwi âboro na câgo caa piwâmirà]. **3** Ba ê Picémara Wâdé na go inapàpari, âna pwéelaa. Â pâri ma rà tâmogòori ê èreeê.

Êco naa goo tâpé na rà tubatiàu ê wâro kàra, wâiti jii Pwiduée, ba cárü târâ*. **4** Ba wà *Caatana, pwi ukai kâra ê gòropuu bèeni, âna é nama rà bwi, ba na o càra caa tâmogòori, ma càra caa cèikî. Êkaa na càra caa côo ê pwéelaa—ba càra caa tâmogòori ê *Picémara Wâdé, goo ê pai muugère kà Kériso. Ba wà Kériso, âna wàé kaa, na é paari tâjè wà Pwiduée, ba na jè tâmogòorié bwàti†.

5 Ba, na go pwa pupûra, â câgo caa pi-inapàpario cônâ tâwà. Â go inapàpari co wà Kériso Iésu, Pwi Ukai. Â gée gooé, âna go pwi ênawéna kâwà.

6 Biu, âna é ina wà Pwiduée pâ: *Wâdé na é tèepaa ê pwéelaa naa nabibiu kâra ê bàutê.* **Genèse**

1.3 Â wà pwi Pwiduée-bà, âna wàé kaa, na é nama tèepaa ê pwéelaa kêe, naa na pwâranümoo, ba na go o tâmogòori pâ, ê muugère kêe, âna é tâa goo Kériso‡.

Cimwü cèikî kà Paulo naa na aré

7 [Ê pwi pwéelaa bëepwiri na é wâgojè, âna é pwacèwii] ê pâ wâdé, na dau maina ê wâri wèe. Êco na jè pwacèwii ê wâra jawé puu [na càcaa gòo]. Â êkaa pwiri, na rà nye tâmogòori pâ âboro, pâ, càcaa

* **4:3** Grec: Nye târamiri ê Picémara Wâdé +kôo, tà tâpé na rà gére bà.   **4:4** Éfeso 2.2; Kolosé 1.15; Hébéri 1.3   † **4:4** Dernière phrase—Grec: Ba é pwi ânuuru Pwiduée.   **4:6** Genèse 1.3; Ésaïe 9.1; 2 Korénito 3.18   ‡ **4:6** È muugère kêe, âna é tâa goo Kériso—Grec: È muugère kà Pwiduée, naa goro naporomee Kériso.   **4:7** 2 Korénito 5.1

me gée goojè, ê pàtàmee na dau maina awé na tâa goojè; â nye me gée goo wà Pwiduée.

8 Üu, go\$ nye dau tâa na aré ma tòina na diri pâ ére, êco na càcaa còogaio. Â nye ciburà pwa na go pidumapiê, êco na go nye tà cimwü. **9** Rà nye ciburà pwa ê pwina èpà tôo, êco na wà Pwiduée, âna câé caa panuâô. Â rà nye téurao naa napuu, êco na go nye cimadò cônâ. **10-11** Édiri pâ tòotù, âna go nye pipwabwàtio târa bà, ba kè Iésu. Ba pwacèwii na go tâgéré pa naa na naiio pai bà kêe—ê naiio na ée mwa bà. Èco na go nye popa mwara naa gooò ê pai wâro kêe cônâ. Â wà tèpa âboro, âna rà o côo pwiri.

12 Â wiàna go pibwéka târa ma go bà, â târa ma tâa tâwà ê *âji wâro*. **13** Ba jèe nye wii naa na *Tii Pwicîri, pâ: *Go cèikî naa goo Pwiduée. Ékaa na go tûra.* **Psaume 116.10** Â ê cèikî bëepwiri, âna ê cèikî kôo. Â êkaa pwiri na go picémara ê popai kêe.

É pawâroò cônâ ba go tâa gooé

14 Ba go tâmogòori pâ wà Pwiduée, âna é pawâro cônâ Pwi Ukai Iésu gée na aubà. Â ée mwa pawâroò cônâ, ba go tâa goo Iésu. Â ée mwa popajè naima ma wâguwà, ma jè cima araé. **15** Ékaa

4:8 2 Korénito 1.8, 7.5   § **4:8** Go—Grec: Nous (pwacèwii bu, bà, é, jè naa na paicî). Èco na wà Paulo, âna é ina pâ muru na tèepaa têe, pwi apostolo. Ipaiwà naa na pâ nee tii 8-15. (Côo mwara note goo 2 Korénito 1.6.)   **4:10-11** 1 Korénito 15.31   **4:10-11** Roma 8.36

* **4:12** Grec: Èkaa na é wakè pwâra bà, naa +gooò; â ê wâro, âna é {tâa} goowà.   **4:13** Psaume 116.10   **4:14** 1 Korénito 6.14

na *pwényunuâariwà, na go tâa na aré. Â, na wàrapwiri, â ê pâ wâdé kà Pwiduée, âna pibwiari[†] pâ. Â o wâru cè têpa âboro, na rà o tâmogòori ê pâ aupwényunuâari kêe, na me gée goo ê *pimeaari imudi kêe. Â rà o ipwaolé ma ipwamainaê. Â o pimaina pâ ê muugère kêe, ma ê pai maina kêe[‡].

Càcaa göiri aré kâjè nabà

16 Gée goro diri [pâ aupwényu-nyuâari-bà] â o càcaa oratâjè. Ba wiàna jèe pitâbâtù[§] boo côwâ ê naiijè [ma ée pâra dàra ê pwâra bà]; â napwa naa goo ê âji wâro na wâgoojè, âna é pimaina too. **17** Â wiàna jè tâa na aré na pâ tòotù bèeni, âna càcaa maina, â o càcaa târa göiri. Ba ê pâ pwiibà, âna târa ipwabwâtijè, ba na o tâa tâjè ê muugère. Â ê muugère-bà, âna o dau maina awé, jii ê pai tâa na aré kâjè nabà. Â é tà tâa jaajè dàra göiri awé.

18 Èkaa na, jè cibwaa nama piâjimuru tâjè ê pâ pwina jè côo goro du âraporomeejè. Ba o càra caa tà tâa awé. Â jè dau naa nûmajè naa goro pâ muru na câjè caa côo goro du âraporomeejè. Ba pâ muru na rà o tâa dàra göiri awé.

5

Naiiri âboro na bwaa âmuê

[†] **4:15** Pibwiari—Se répandre, s'élargir. Pipâra pâ.   [‡] **4:15** Grec: Ba diri pâ pwi bëepwiri, âna têepaa gée goowà, ba na é pipâra pâ ê pimeaari imudi. Â o wâru tâpé na rà o pwamaina Pwiduée, naa na pwényuâa kêe.   **4:16** Éfeso 3.16   [§] **4:16** Pitâbâtù—Descendre, diminuer. Boo.   **4:17** Roma 8.17-18   **4:18** Kolosé 1.16

¹ Una jè gére wâro ni gòropuu, â ê naiijè, âna pwacèwii ê wâ imwaano, na o mwa ténoori na jè tötötù. Éco na jè tâmogòori pâ, pwa ê pwi wâ kâjè, na é wânidò *napwéretötötù. Ê pwi wâ-bà, âna é nye tà tâa awé, ba wâ bari kà Pwiduée, â càcaa muru bari kâra âboro. [Ê pwi wâ bëepwiri, âna ê naiijè na bwaa âmuê].

² Nabàni, âna jè maagé côo, â jè càwé. Ba jèe dau gòo tâjè, ma jè tapacíri ê naiijè* na o mwa naa tâjè, naanidò napwéretötötù. ³ [Ê naiiri âboro bëepwiri, âna é pwacèwii ê jè ârabwée, na o mwa naa tâjè.] Â wiàna jè coona, â o câjè caa cicàpé na ara Pwiduée. Ba o naa târa ê nyuâajè ê naiié na bwaa âmuê.

⁴ Üu kaa. Ba una jè wâro ni gòropuu, â jè nye dau càwé kaa, goro pai maagé kâjè. Â wiàna càcaa nûmajè naa tiàu ârabwée kâjè, éco na o mwa dau wâdé tâjè, na jè o tòpwütù ê dòro ârabwée, ma jè coona jè ârabwée na bwaa jajau—[naiiri âboro] na o câ mwa caa bà!

⁵ Â nye wà Pwiduée, na é jèe pwabwàtijè, târa ê wâro bëepwiri. Â é naa tâjè ê Nyuâaê Pwicíri, ba na é pwi pâbéaa kâra ê pâ aupwényunuâari na é naa, â târa ma é *paâjupâra mwara pâ, jè o mwa cau tòpi diri ê pâra pwi†. ⁶ Ékaa na wâdé na jè tà ciburà piégötùru ma ipwàdée!

5:1 2 Korénito 4.7   **5:2** Roma 8.23   * **5:2** Jè tapacíri ê naiijè—Grec: Nûmajè na jè coona ê wâ bëepwiri. Naa na pâ nee tii 2-5, âna wà Paulo, âna é naanaimari du ucina goo ê naiijè—ucina goo wâ imwaano, ma ucina goo ârabwée kâjè. † **5:5** 2e phrase—È popai grec, âna pai ina wèe pâ, prémices ma garantie.   **5:6** Hébérù
11.13-16

Jè wâro na cèikî

Âjupâra pâ, na pâara na jè gére wâro na naiijè, naani gòropuu, â bwaa câjè caa pâji pitànaima ma Pwi Ukai. ⁷ Éco na jè wâro na ê cèikî, â câjè caa wâro wiâra ê pwina jè côo goro ê du âraporomeejè. ⁸ Â wâépwiri ê majoroé ma jè tà ciburà piégötûru ma ipwâdée. Ba wâdé tâjè na jè pâra gée na ê pwi naiiri âboro bëeni, ba na jè pitànaima ma wâ Pwi Ukai.

⁹ Â ê pwina piâjimuru tâjè, âna, na jè mudàra ma wâdé tà wâ Pwiduée wâijè—wiàna jè bwaa wâro [ni gòropuu] na naiiri âboro bëeni, é, wiàna jè pâra gée na. ¹⁰ Ba jè o cau coo ara Iésu Kériso, ba na é pitèjè. Â ée mwa ipâdi tâjè, wiâra ê pwina jè pwa naani gòropuu, wiàna wâdé, é, wiàna èpà.

Go pame popai goro pinaanapô

¹¹ Pârajè na jè piaabòrijè na ara Pwi Ukai, ma dau papwicîriê. Napwa naa gooò‡, âna go tà ciburà niimiri ê pwiibà. Â wâé kaa pwiri, na go dau patûra pâ âboro, ba na rà pibiirà dèe. Â é tâmogòori ê pwâranüümoo wâ Pwiduée. Â go wâari pâ, wâguwâ mwara, âna guwâ tâmogòorio bwàti. ¹² Guwâ cibwaa niimiri pâ go ciburà pi-inâ kôo. Nüümoo co, na guwâ ipwâdée gooò. Â go naa tâwâ mwara, ê bétòpi tà tèpa ipwamainarà—wailà na rà pi-inâ kâra, goro pâ muru na jè côo goro du âraporomeejè, â càcaa gée goo pâ muru na wâna pwâranümajè.

5:8 Filipi 1.23   **5:9** Kolosé 1.10; 1 Tésalonika 4.1   **5:10**
Ecclésiaste 12.14   ‡ **5:11** Gooò—Grec: Goobà. Éco na munaa é pi-inâê cônwâ wâ Paulo, naa na pâ nee tii 10 tiagoro nee tii 15. (Côo mwara note goo 2 Korénito 1.6.)

13 Pwiri [rà o ina pâ] go pigù, na go ina pwiri. Â wiàna wàrapwiri, â go pigù ba kà Pwiduée. Â wiàna go pwa goro tâmanga ma goro autâmogòorimuru, â go wàrapwiri, ba na guwà tòpi ê popai kôo§!

14 [Napwa naa goo ê pwina go pwa, âna] go nye pitêre dàra ê pimeaari kà Kériso, [naa na diri pâ ére]. Ba go tâmogòori pâ, caapwi pwi âboro, [wà Kériso] âna é bà ba kâjè diri. Êkaa na wàijè, âna jè jèè bà [naa goro ê wâro kâjè béaa]. **15** Â jè cibwaa tà wâro ba kâjè co. Ba wiàna é bà wà Kériso ma pawâroé cônwâ, â wiàna é pawârojè, â wâdé na jè wâro ba kêe.

Pinaanapô na é naigé mee Kériso

16 Êkaa na jèè câgo caa côo wà tèpa âboro, goro pai côo kà tâpê na càra caa tâmogòori wà Pwiduée* Béaa, âna go† mu wàrapwiri târa pai côo kôo wà Kériso, êco na nabàni, âna jèè câgo mwa caa wàrapwiri. **17** Ba wiàna é tâa goo Kériso wà pwi jè âboro, â [wà Pwiduée, âna é] tòpò naa gooé ê wâro na bwaa âmuê. Â jèè tiàu diri pâ muru béaa. Êdiri pâ muru na wâni, âna bwaa po âmuê diri.

18-19 Ba wà Pwiduée, âna é jèè tòpò pinaanapô naa nabibiu kâjè ma wàé, na é naigé mee Kériso. Â é pwanauri ê pâ èpà kâjè. Ba wàépwiri kaa ê aunünüma kêe gée na biu, na é gére naame goo

§ **5:13** Ba na guwà tòpi ê popai kôo—Grec: Ba kàwà.   **5:15** Roma 14.7-8   * **5:16** Goro pai côo... Grec: Wiâra ê naiiri âboro.   † **5:16** Go-é, Jè, é, Bâ. Côo note goo 2 Korénito 1.6.   **5:17** Roma 8.1; Galatia 6.15   **5:18-19** Roma 5.10   **5:18-19** Roma 3.23-25

Kériso, naa jaajè tèpa âboro‡. Â wàé kaa pwiri ê wakè kôo, ba na go pame târa pâ âboro ê popai goro ê pinaanapô bëepwiri, ²⁰ naa na nee Kériso. Â wâguwà, âna guwà têre ê popai, ba é todàwà wà Pwiduée, ba na o tâa tâwà ê pinaanapô bëepwiri, naa nabibiu kâwà ma wàé.

Â go tacoo goowà, naa na nee Kériso, ba na guwà tòpi ê popai§. ²¹ Ba wâdé tà Pwiduée na jè *târù na araé. Â é jèe pwa ma jè târù, gée goo Kériso. Guwà têre ê pwina é pwa ba kâjè wà Kériso. Ba pwi a ticè èpà kêe, êco na wà Pwiduée, âna é tòpò naa góé, diri ê pâ èpà kâjè, ba na é tòpò naa goojè diri ê *târù ma pai wâdé kà Kériso*.

6

Tòpi pimeaari kêe nabàni!

¹ Wâgo, âna bu wakè naima ma wà Pwiduée*. Êkaa na go tacoo goowà pâ, na guwà cibwaa ipwaimudiri ê pwina é naa tâwà wà Pwiduée, naa na *pimeaari imudi kêe. ² Ba é jèe nye ina pâ:

Na pwi pâara,

---

‡ **5:18-19** 3e phrase—Grec: Wà Pwiduée âna é tâa goo Kériso, ba na é wàrapwiri tà tèpa âboro. § **5:20** Grec: +Go pwi a-ipa popai naa na nee Kériso, ba pwacèwii na wà Pwiduée, na é patêrewà gooò. Êkaa na go tacoo goowà naa na nee Kériso, pâ, na guwà pinaanapô ma wà Pwiduée. **5:21** Hébéri 4.15   * **5:21** Grec: Wà pwina câé caa tâmogòori ê èpà, âna é pâ nau pwi èpà, ba na jè pâ nau târù na ara Pwiduée. * **6:1** 1re phrase—Grec: Wâibà, âna bà wakè naima ma wà Pwiduée. Munaa é pi-inaê côwâ wà Paulo. Êco na matâra pâ, é pi-inarà ma wà pâra tèpa apostolo bée. Ipaiwà naa na pâ nee tii 1-13. (Côo mwara note goo 2 Korénito 1.6.)   **6:2** Ésaïe 49.8

*na go o pitòrigari,
 âna go o têregà.
 Â go o pitu tâgà,
 na tòotù na go pacoo.
 Â go o pa-udògà
 na pwi tòotù
 na go o mwa pitapwâina[†].*

Ésaïe 49.8

Â guwà têre, jèe tèepaa pwi tòotù-bà! Jèe nabà, na é upajè wà Pwiduée, [â é naa tâjè ê *âji wâro jaaé]!

Aré kà Paulo goo wà Kériso

³ Càcaa nümoo na go nama tanoori ê pâ âboro goro cè càrao, ba na rà cibwaa ina ba èpà ê wakè kôo.

⁴⁻⁵ Bwa. Go nye paari, na diri pâ ére, pâ, go pwi âji ênawéna kà Pwiduée. Â wàépwiri na go dau gòò naa na pidàpwicâari, naa na pâ muru na èpà na wâru, na tèepaa mariô—ê aré, ma ora, ma copwa, ma pai wâgotôo. Ba rà pâdio tèpa âboro, â rà tüô naa na karapuu. Â go mu uru gée nabibiu kâra pâ pubu âboro, na rà putàmu naa gooò. Â go nye tà ciburà wakè ba gòò, tiagoo na ticè nii kôo.

É pidàpwicâarié, â é tà wakè

⁶⁻⁷ Naa na diri ê pâ pwiiybà, âna go nye tà ciburà paari pâ, go pwi âji ênawéna kà Pwiduée, goro pai pitòimiriô, ma pai tâmogòorimuru kôo, ma pai pidàpwicâariô. Â go nye tà ciburà pitu târa pâ âboro, ma meaarirà, gée na âji pwâranüümoo. Â go nye tà

[†] **6:2** Pitapwâina—Choisir, déterminer.   **6:4-5** 2 Korénito 11.23-27

6:6-7 1 Timotéo 4.12

wakè goro ê pàtamarâ ê Nyuâaê Pwicîri. Â nye tarù na go picémara pâ ê Popai kêe. Üu, ê càrao bëepwiri na *tarù, âna pwacèwii ê neemuru paa kôo, târa ipwamuruô, â târa nama pipâra pâ ê *Picémara Wâdé.

8 [Na go wakè ba kâ Pwi Ukai, â câgo caa ipacè naa goo ê pwina râ niimiri wà tèpa âboro.] Ba wà pàra tâpé, âna râ inaô ba wâdé; â wà pàra tâpé mwara, âna râ inaô ba èpâ. Â wà pàra tâpé, âna râ picagòtùo; â wà pàra tâpé, âna râ piècaario. Â wà pàra tâpé mwara, âna râ ina pâ, go pwi a pwâ; êco na go nye ina ê âjupâra.

9 Â râ ina pàra tâpé pâ, càra caa tâmogòorio. Êco na dau wâru tâpé na râ tâmogòorio bwàti‡. Â pwa wârimuru tôo ba góo, â pwa na go bà§. Êco na bwaa nye wâgo-ni, tâgère wâro.

10 Üu, go nye dau tâa na aré, êco na go nye tâ ipwâdée. Â wiàna ticè wâdé kôo ni góropuu, â dau wâru pâ wâdé, na go tòpò naa na pâ pwâranümara âboro. Ba wiàna nye ticè kôo, â âjupâra pâ, kôo diri ê pâ muru.

11 Ico tèpa béeò Korénito, go tâpiri tâwà ni ê pwâranümoo. Â nye ticè na go naapwàniri goowà, naa na diri ê pwina go ina tâwà. **12** Ba dau wânümoo tâwà. Â [wiàna pwa cè pwina pitâa nabibiu kâjè, â munaa] câguwà caa wâdéario gée na âji pwâranümawâ? **13** Go patùrawà ni, pwacèwii na

---

6:9 2 Korénito 4.10   ‡ **6:9** 2e phrase—é, Wà Pwiduée, âna é tâmogòorio bwàti. § **6:9** 3e phrase—Grec: {Rà niimiri pâ go} gére bà.   **6:13** 1 Korénito 4.14

guwà tèpa âji naîô. Â wâguwà, âna wâdé na guwà ipwacèwio, ma tòpio bwàti naa na âji pwâranüma!

Pâra jii tâpé na rà pwa na èpà

¹⁴ Guwà cibwaa ipiiwà, naa goo tâpé na càra caa cèikî naa goo Pwiduée. Ba càcaa pâri ma guwà wârori ê wâro kàra. Wànau? Pâri ma ru picaatâa ê wâdé ma èpà? Pâri ma ru picaatâa wà Kériso ma wà Bélial [*Caatana]? Pâri ma caapwi pai côo kà pwi a cèikî naa goo Pwiduée, ma wà pwina câé caa cèikî?
¹⁵ Dà cè pwina ipaiwà naa goo ê pâ ânuuru duée*, ma ê wâra pwapwicîri kà Pwiduée? Bwa! Ba wàijè, âna jè wâra pwapwicîri kà Pwiduée, na é wâro. Ba é jèe ina pâ:

Go tâa jaa pwi Ba bëeni.

Â bu picaapâra.

Go o mwa pwi Pwiduée kêe.

Â ée mwa pwi Ba kôo.

Lévitique 26.12; Ézékiel 37.27

¹⁷ Â é ina mwara wà Pwi Ukai Pwiduée pâ:

Guwà pâra jiirà.

Guwà pwa-ité tâa.

Naaco pâ tûâ kàra,

tûâ na dau miiri.

Â go o mwa tòpiwà.

6:14 Éfeso 5.11   **6:16** Lévitique 26.12; 1 Korénito 3.16   * **6:16**
 Ânuuru duée—Idole. Côo Ânuurumuru naa na Neeremuru (Vocabulaire) naa pwâadàra tii.   **6:17** Ésaïe 52.11; Auinapàpari 18.4

Ésaïe 52.11

¹⁸ *Go o mwa pwi caa kàwà,
 â guwà o mwa tèpa naîô†,
 paaō ma ilàri.
 Wâgo Pwiduée
 na dau pwa nii kôo,
 naa góro diri pâ muru. Nabwé!*

2 Samuel 7.8,14

7

¹ [Wà Pwiduée, âna é] ina pâ muru bëepwiri, co tèpa gòrobéeò, ba kâjè [wàijè tèpa naîê]. Èkaa na, wâdé na jè pitâiti jii ê pâ muru, na tubaèpà ê naijjè ma pwâranümajè. Wâdé na jè cèitiri ê épà gée na wâro kâjè, ma jè dau papwicíriê.

Ipwàdée kà Paulo goo tâpé Korénito

² Guwà naa cè autâa kôo, naa na pwâranümwà. Ba câgo mu caa piwâmi cè jè ârapàarawà. Â câgo mu caa ipa-imwüru cè jè âborò jii ê cèikî kêe. Â câgo mu caa pwâgàriwà, ba na go popa cè muru jiiwà.

³ Wiàna go ina pwiri, âna càcaa târa pitòtiwà. Ba âjupâra na go jée nye ina pâ, guwà tâa na pwâranümoo. Â o nye ciburà wàrapwiri, wiàna jè bwaa wâro, é wiàna jè jèe bà. ⁴ Dau maina ê cèikî kôo, naa goowà. Ba dau wâdé tôo ê wâro kàwà, â

6:18 2 Samuel 7.14; Jérémie 31.9   † **6:18** Guwà o mwa tèpa naîô—Popai na é mara ina wà Pwiduée goo pwi Mesia co. (Côo 2 Samuel 7.14.) Èco na wà Paulo, âna é naanaimari ê popai bëepwiri, bau ê popai na me gée na Ésaïe 43.6–7 tèpa naîô, paaō ma ilàri, ba na é paari pâ, wàijè diri na jè cèikî naa goo Iésu, pwi Mesia, âna jè cau tèpa naî Pwiduée, â tâa tâjè diri pâ aupwényunyuâari kà tèpa âji naîê.

go pwamainawà [goo ê cèikî kàwà]. Â guwà dau pagòo-o naa na diri pâ aré kôo, êkaa na go dau ipwàdée.

⁵ [Go wâjué côwâ naa goo i pwí ia go ina]: Na ia go tèepaa naa na province Macédoine, â nye ticè nao kôo. Ba wâru pâ wià ma pwéretòotù béaa kôo. Ba wâgòroigé, âna go pâmari tâpé na rà cicarao. Â wâna pwâranümoo, âna maina pai wâgotô.

⁶ Êco na wà Pwiduée, âna é pwí a dau pagòo wà pwí âboro na ticè nii kêe. Â é nye pagòo-o, ba é panuâ medario wà Tito. ⁷ Go ipwàdée goro pai tèepaa kêe medario, â go dau ipwàdée goro ê jèkutâ kêe goowà. Ba é piwiâ tôo pâ, guwà dau pagòoé. Â é ina mwara pâ, dau nûmawà na guwà côoô côwâ, â guwà tà tapaciô. Â guwà po dau tòina [goro ê pâ muru na tèepaa tôo naa jaawà]*. Â é pwa jèkutâ tôo goro ê pimeaari kàwà ba kôo, â dau nûmawà na guwà pitu tôo ma pwamuruô. Â dau imaina pâ ê ipwàdée kôo.

Go ipwàdée ba guwà biiwà

⁸ Tèpa béeò wée, go tâmogòori pâ, guwà tâpo tòina, goo i tii kôo[†], naa na jè ji pâara. Â wâgo mwara, âna go tâpo pinünüma côwâ, na jè ji pâara. Êco na nabâni, âna câgo mwa caa niimiri côwâ. ⁹ Bwa, go ipwàdée. Â càcaa gée goo pai tòina kàwà, â nye gée

---

^{7:5} 2 Korénito 2.13   * ^{7:7} È pâ muru na tèepaa tôo naa jaawà—Wà pwí jè ârapâara tâpé Korénito, âna é dau picocoori wà Paulo. (Côo 2 Korénito 10.7.)   ^{7:8} 2 Korénito 2.4   † ^{7:8} I tii kôo—Tii na ia é pwa, ba na é patùrará ba gòo. Câé caa ina bétapoo tii tà tâpé Korénito, na tâa na Tii Pwicîri. (Côo 2 Korénito 2.1-3.)

goo na guwà jèe pinünüma ma guwà biiwà còwâ.
Ba muru na dau wâdé tà Pwiduée. Â go côo pâ, i
pwi ia go wii, âna càcaa èpà tawà.

10 Ba [câjè caa tà niimiri còwâ] ê tòina na
wàrapwiri, na é naa tâjè wà Pwiduée. Ba é naa,
ba na jè pinünüma ma pitòotéri ê wâro kâjè. Â ê
tòina bëepwiri, âna é tame pai udò kâjè [naa na *âji
wâro]. Éco na, wiàna jè tòina, â câjè caa biijè, âna
muru na èpà[‡]. Ba jè tà ciburà pâra dàra bà, dàra
gòiri, iti jii Pwiduée.

11 Tèpa béeò wée, guwà jèe côo cai ê pwina é
pwa wà Pwiduée ba kàwà, goro pai tòina kàwà.
Wàéni: Guwà êgò, ba na guwà coo iti jii wà pwina
é inaô ba èpà[§]! Jèpwi: Guwà putàmu naa gooé!
Jèpwi: Nümwà na guwà pwa wârimuru têe! Jèpwi:
Wâgotàwà, ba guwà péa pwa jè muru na càcaa
wâdé! Jèpwi: Dau nümwà na guwà côoô [ba na
guwà patàmarù pwâranüumoo]. Jèpwi: Guwà paari
pâ, càcaa wâguwà na guwà pwa na èpà, na pwi
pâara-bà.

12 Na ia go wii tawà i tii bëepwiri, âna càcaa târa ma
go pitòti wà pwina é pwa na èpà, é, târa ma go pwa-
muru pwi jè âboro*. Â nye nümoo na é nye paari
tawà wà Pwiduée, pâ, go âji tâa na pwâranümwà.
Ba guwà nye pò ma ipwamuruô kaa. **13** Â wàé kaa
pwiri ê pwina pagò-o.

Go ipwàdée gée goo Tito

7:10 Mataio 27.3-5; Hébérû 12.16-17   ‡ **7:10** 4e phrase—Grec: È
pikîri na me gée goo {pâ géaa kâjè naani} gòropuu.   § **7:11** Guwà
êgò, ba na guwà coo iti jii wà pwina é inaô ba èpà—Grec: Guwà
ipamuruwà.   * **7:12** Pwi jè âboro—Pai ina wèe pâ wàé, Paulo.

Jèpwì mwara, co tèpa béeò: Go dau ipwàdée, ba guwà nama é ipwàdée wà Tito. Ba guwà [cau tòpié bwàti, â guwà] pagòoé ma patàmarù ê pwâranümee.
14 Ia go pi-inawà ba wâdé têe. Â câguwà caa pwa ma go pitòotéri auniimiri kôo, naa goowà. Êkaa na i pwi ia go ina têe, âna popai na âjupâra, pwacèwii na go nye ciburà ina tàwà ê âjupâra.

15 Napwa naa goo wà Tito, âna dau wânümee têe wâguwà. Ba é ina pâ, guwà tòpié, naa na tòimiri ma ipakîri, â guwà dau pitère dèe. Wàé kaa pwiri ê majoroé ma dau maina too ê pimeaari kêe ba kàwà. **16** Üu, go nye dau ipwàdée kaa, co tèpa béeò, ba pâri ma go pûra naa goowà, naa na diri pâ muru.

bépitu ba kà tèpa cèikî wâ iérusaléma

8

(Naporomee 8-9)

Rà dau naa tèpa Macédoine

1 Tèpa béeò naa goo Kériso, wâdé na guwà tâmogòori ê wakè na é pwa wà Pwiduée gée goro ê *pimeaari imudi kêe, naa na pâ wâra pwapwicíri, wâna province Macédoine*. **2** Ba rà po dau tâa na aré wà tèpa cèikî wê, â po dau ticè kàra. Êco na rà tâ tâa na ê ipwàdée, â rà nye tâ naa, naa goro piticémuru naa goo [ê wâdé kàra]. **3** Â wâgo âna go *paâjupâra pâ, rà naa ê pwina tâ târa. Â rà naa

---

8:1 Roma 15.26; 2 Korénito 9.1-2   * **8:1** Pâ wâra pwapwicíri...
 Pâ wâra pwapwicíri na é tòpò wà Paulo naa na du ville Filipi ma Tésalonika, ma pwiri wâ Bérée mwara. (Côo Apostolo 16-17.)

piwéna jii. Âna nye ticè âboro cèna é tacoo goorà pâ, na rà naa.

⁴ Pwa jèpwi mwara: Nye wàilà na rà tacoo gooò, ba na pwa cè kàra gée goo ê bépitu na jè naa, ba kà tèpa cèikî wâ *Iérusaléma. ⁵ Â ê pwina rà naa, âna o dau wénari ê pwina go cipacîri gée goorà. Ba rà nye pipanuârà diri tà Pwi Ukai. Â gée na càùé, â rà pipanuârà cówâ tôô, ba rà pitêre dàra ê câbewâdé kà Pwiduée.

⁶ [Napwa naa goo ê bépitu ba kà tâpé Iérusaléma, âna] nye wà Tito, na é tapoo ê wakè bèepwiri. [Â wàé na é pagòowà mwara, na guwà pa cè nakake kàwà gée goo.] Êkaa na, go ina têe pâ, wâdé na é pagòowà mwara, ba na guwà tubanabwé ê auni-imiri kàwà. ⁷ Ba [wà Pwiduée, âna é] dau imeaiwà, goro pâ wâdé na wâru, naa diri pâ ére—ê cèikî, ma ê pwâratùra, ma ê aupicôoina, ma ê nii, ma ê pimeaari. Â guwà tà tacî; â dau maina ê pimeaari kàwà ba kôo[†]. Â wâdé mwara na guwà dau imeai pârâ tâpé, ma naa, naa goro piticémuru naa goo.

⁸ Wiàna go ina pwiri, â câgo caa tacoo goowà. Â go nye ina tâwà co pâ: Ê pârâ wâra pwapwicîri, âna nye burâ târâ na rà pitu naa na ipwâdée. Â go naa tâwà ê pai pwa wèè bèepwiri târâ ma paari pâ, ê pimeaari kàwà, âna âjupâra. ⁹ Ba guwà mwa tâmogòori pâ, wà Pwi Ukai kâjé Iésu Kériso, âna é nye ipanuâê imudi tâwà. Ba dau wâru pâ wâdé

8:7 1 Korénito 16.1-2   [†] **8:7** Dau maina ê pimeaari kàwà ba kôo—Pârâ Tii Pwicîri naa na grec, âna rà ina pâ: Dau maina ê pimeaari kôo ba kàwà.   **8:9** Mataio 8.20; Filipi 2.6-7

kêe [naa *napwéretòotù]. Â é panuâ diri, ba na tâa tàwà ê pâ wâdé na wâru [na ara Pwiduée].

Naa wiâra pwina tâa tàwà

¹⁰⁻¹¹ Naja géilu, âna wâguwà na guwà tèpa mara niimiri pâ, na guwà pitu tà tâpé Iérusaléma. Ba caapwi pwâranümwâ naa goo. Üu, guwà jèe niimiri, â guwà pò ma pwa. Â wàéni ê auniimiri kôo: Wâdé na guwà awài, ma guwà tubanabwé ê pwina guwà jèe tapoo, wiâra ê pwina tâa tàwà. ¹² Ba wiàna jè naa, gée na âji pwâranümajè, â ê pwina jè naa, âna wâdé tà Pwiduée. [Ipaiwà wiàna maina, é, wiàna kîri.] Ba câé caa ina tâjè pâ, jè naa ê pwina tiàu jaajè.

¹³ Câgo caa ina pâ, guwà nama gòò ma tòina ê wâro kâwà târa ma ticècoé ê pai wâro kà pâra tâpé. Wâdé co, na pwa cè kâwà, â pwa kâra mwara. ¹⁴ Ba nabâni, âna wâru tâwà pâ muru; â wâilà, âna nye ticè. Â wâdé na guwà pitu târa, ba, na jè tòotù, âna o ticè kâwà, â o wâilà na rà o mwa pitu tâwà. [Â, na tòotù bëepwiri, â o cai pwa kâwà.] ¹⁵ Ba jèe wii naa na *Tii Pwicîri pâ: *Wà pwina é dau piûnya, âna o ticè upûuê‡; â wà pwina é tâpo piûnya ba kîri, â o câé caa copwa.*

Exode 16.18

É tâ pa i âraimeai wà Tito

¹⁶ Go pwaolé tâ Pwiduée [goro ê pimeaari imudi kêe]. Ba é tòpò naa na pwâranüma wà Tito, ê pimeaari ba kâwà, na é pwacèwii ê pimeaari kôo ba kâwà. Ba dau nümee na é pitu tâwà. ¹⁷ Ùna go ilari

---

8:12 Maréko 12.43-44   **8:15** Exode 16.18   **‡ 8:15**
Upûuê—Surplus. Bwà, dèreè, utimuru na maina jii ê pwina pâri ma é ija.

jiié pâ, na é pâ nau caiwà, â é tòpi naa na ipwàdée,
ba dau wâdé têe.

¹⁸ Â go mwa panuâê paé, ma pwi jè a cèikî bée.
Wà pwiibà, âna pwi âboro na rà inaê ba wâdé diri
tèpa wâra pwapwicîri, gée goo ê wakè kêe, na é
picémara ê *Picémara Wâdé. ¹⁹ Â rà jèe pitòrigarié,
ba na ée mwa pâra wiâô naa Iérusaléma, na go popa
paé ê âraimeai. Â wàépwiri ê pai piénawéna kôo,
tà Pwi Ukai, târa ma o pwamainaê. Â wàépwiri
mwara, na go paari ê âji pwâranüümoo.

²⁰ Dau wâru ê mwani bèepwiri [gée goo na rà
jèe naa, naa goro piticémuru naa goo]. Â go o
ipwacôoco, ba o péa pitòtio goo, ê mwani-bà. ²¹ Ba
go mudàra ê pwina wâdé tà Pwiduée, ma tèpa âboro
mwara.

²² Napwa naa goo pwi jè béeò na go panuâê paé
ma tupéeni, âna dau pwi a pitu tâjè [â é pwi a pitére
dàra]. Â go dau cèikî naa gooé. Â wàé, âna é cèikî
naa goowà, â po dau wâdé têe, na é pitu tâjè diri.
²³ Napwa naa goo wà Tito, âna é pwi bére wakè
kôo ba kàwà. Â wà tupédu ârailu, âna wà tèpa wâra
pwapwicîri na rà panuâru paé. Â rà cau wakè târa
ma o pwamaina wà Kériso.

²⁴ Â [guwà tòpirà bwàti, â] guwà paari târa ê
pimeaari kàwà. Ba go jèe pi-inawà ba maina târa
pâ wâra pwapwicîri. Â wâdé na rà tâmogòori ê
âjupâra goo pwiibà.

9

Go dau inawà ba wâdé târa

¹ Âjupâra pâ, càcaa pâri ma go wii tàwà goro ê âraimeai ba kà tèpa cèikî wâ *Iérusaléma. ² Ba go tâmogòori pwâranümwâ. Â go jèe pi-inawâ ba wâdé tà tâpé Macédoine. Ba go ina tarâ pâ, wâguwâ, tèpa cèikî gée na province Akaïe, âna guwâ mara ipwabwâtiwâ, â guwâ jèe tapoo naa bépitu kâwâ, naa naja géeilu. Â wâru gée goorâ, na dau pagòorâ, tarâ ma râ ipwacèwiwâ.

³ Éco na go panuâ paé tàwâ i tèpa âracié béeò, ba na râ pitu tàwâ, ba na guwâ dau pibwéka. Ba go jèe nye ina tà pâra tâpé [pâ, guwâ jèe ipwabwâtiwâ]. Â càcaa wâdé wiàna piticémuru naa goo ê pai pi-inawâ kôo ba wâdé! ⁴ Ba gée na càùé, â râ o pâra wiâô naa jaawâ, wâ pâra tèpa Macédoine. Â wiàna râ pâmari pâ, câguwâ caa pibwéka, â go o kamu, â o dau maina pwâra kamu kâwâ mwara.

⁵ Wâé kaa pwiri, na go mara panuâ paé tàwâ i tèpa âracié bérê wakè kôo. Â râ o mwa pa ê pâ âraimeai kâwâ, na guwâ jèe mara ipwabwâti. Â [wiàna bà me ma wâ tèpa Macédoine, â] râ o côo pâ, ê âraimeai kâwâ âna me gée na âji pwâranümwâ, â càcaa gée goo cè pai tacoo goowâ kôo.

Naa, naa na ipwâdée

⁶ Wâépwiri ê pwina go tâgére ina tarâ: Wâ pwina é picâmi ba kíri, â é nye piûnya ba kíri. Â wâ pwina é picâmi ba maina, â é nye piûnya ba maina.

⁷ Wâdé na jè naa, gée na âji pwâranümajè, ba na o nye ticè pitacoo goojè, â ticè iau. Ba wâdé tà Pwiduée, wâ pwina é naa, naa na ipwâdée. ⁸ Ba

wàé, âna ée mwa naa tàwà ê pâ na jèpapara wâdé kée. Â é naa, naa goro piticémuru naa goo. Â o ciburà tâa tàwà, diri pâ muru na pâri târa ê wâro kàwà. Â o dau wâru tàwà jii pwiri, ba na o âraimeai kàwà, ba kà pâra tâpé*. ⁹ Ba jèe wii naa na *Tii Pwicîri [goo pwi âboro, na é papwicîri wà Pwiduée] pâ:

*É naa imudi
tâ tâpé na ticè kàra.
É dau uri arapwüru.
Ê pai wâdé kée,
âna dàra gòiri.*

Psaume 112.9

O mwa pwényunuâariwà

¹⁰ Ê arapwüru kà pwi a picâmi, âna me gée goo Pwiduée. Â nye wàé, na é naa tâjè ê utimuru kâjè. Â ée mwa naa tàwà cè arapwüru, â ée mwa pacipu. Êpwiri na o dau nama wâru cè pwâra wakè na wâdé.

¹¹ Üu, ée mwa naa tàwà, naa goro piticémuru naa goo[†], ê pâ na jèpapara wâdé. Â guwà o mwa caa naa cè kà pâra tâpé. Â o wâru cè tèpa cèikî [gée Iérusaléma] na rà o ipwaolé tà Pwiduée, goro ê pâ âraimeai kàwà, na bà pa pâ târa. ¹² Wàé kaa pwiri ê pai pwa wèe, ma guwà piénawéna kàra. Ba guwà naa târa ê pwina tiàu jiirà.

---

* **9:8** Ba na o âraimeai kàwà, ba kà pâra tâpé—Grec: Târa pâ wakè na wâdé.   **9:9** Psaume 112.9   **9:10** Ésaïe 55.10   **9:11** 2 Korénito 1.11, 4.15   † **9:11** Naa...naa goro piticémuru naa goo—Rà ina mwara wà tèpa ijiao pâ: Naa imudi.

Muru na piwéna pwiri, â guwà o pagòorà, ba na rà dau ipwaolé tà Pwiduée. ¹³ Â guwà paari ê pai pitère dàra kàwà ê *Picémara Wâdé kà Kériso. Ba guwà ipâdi imudi ê pwina tâa tâwà, tà tèpa cèikî wâ Iérusaléma, ma wà diri pàra tâpé mwara.

Üu, rà o côô mwara pâ dau pwamuru naa goo ê pai piénawéna kàwà, ba kàra. Â rà o pwamaina Pwiduée goo, ¹⁴ ma pwaolé têe, gée goro ê wâdé kêe na dau maina, na é jèe naa tâwà, naa goro piticémuru naa goo. Â rà o dau pwapwicîri têe, ba kàwà, ba dau wânümarà tâwà.

¹⁵ Wâdé na jè pwamaina Pwiduée, goro Pwi âraimeai kêe‡, na piêdò ma wéna, na pwacoé na jè ina!

ipwamuruê kà paulo jii tèpa pitòtié

10

(Naporomee 10-12)

¹ Pwa pàra tâpé [gée goowà] na rà ina pâ, po dau gòò ê pwina go tûâri tâwà, na pàara na jè piwâiti na; â go po dau pwi a piwâ, â ticè nii kô, na go tâa jaawà! Â ni, âna wâgo Paulo, âna go popa ê pai pipakîri, ma pai moo kà Kériso, ba na go tacoo goowà [pâ, na guwà tâpo tâmaariô].

² Tâpéebà! Guwà têre, ba go péa tâ dau tûra ba gòò, ûna go tèepaa mariwà! Wà pàra tâpé gée jaawà,

---

‡ **9:15** Pwi âraimeai kêe—Wà Iésu Kériso, é, ê pai caajuri tèpa Juif ma wà tâpé na càra caa tèpa Juif. Wàéni êreê: Wà Pwiduée, âna é pwi anaa, ma pwi apimeai, â wiàna rà pimeai ma naa, naa goro piticémuru naa goo, wà tèpa âboro, â na wàrapwiri goo Pwiduée.

âna rà niimiri pâ ê wâro kôo, âna câé caa pi-ité* jii tèpa âboro gòropuu na càra caa tâmogòori Pwiduée. [Rà ipwacôoco, ba rà o mwa tâmogòori bwàti pâ] go po dau pwi âboro gò!

³ Wiàna go nye pwi âboro gòropuu, âna câgo caa pwaduwà kà pàra tâpé. ⁴ [Ba go wakè ba kà Pwiduée, â ê wakè kôo, âna pwacèwii ê paa.] Â ê pâ neemuru paa na go cipa, âna càcaa neemuru paa kâra âboro. Ba ê nii kàra, âna me gée goo wà Pwiduée, ba naa ténoori ê wâragu [kà Caatana]. Â, naa tédidiri ê pâ auniimirimuru na pwâ ⁵ kà tâpé na maina nümarà—auniimirì na câmoorirà, ba na càra caa tâmogòori Pwiduée. Â go ipaa, târa ma o tòotéri ê pwâranümara âboro, ba na rà o pitêre dà Kériso.

⁶ Wâru tâpé jaawà, na rà jèe pitêre dà Kériso. Êco na nye wâru mwara, tâpé na tàutàra na rà pitêre dèe. Â wà tâpé bèepwiri, âna go o jèe tâpo pwa wârimuru târa†.

Jèe naa tôô pitûâ naa gòwà

⁷ Wâdé na guwà côô bwàti pâ muru‡! Pwa pwi jè âboro§ jaawà, na [é picocoorio, â é dau pi-inâ kêe, â] é ina pâ é pwi âboro kà Kériso. Â jèe wâdé. Êco na wâdé na é niimiri pâ wâgo mwara, âna go pwi

* **10:2** È wâro kôo, âna câé caa pi-ité... Grec: Go pâra wiâra ê naiiri âboro.   **10:4** Éfeso 6.13-17   † **10:6** Grec: +Go pipwabwàtio, ba na go naa wârimuru tâ tâpé na càra caa pitêre dàra.   ‡ **10:7** Wâdé na guwà côô bwàti pâ muru—é, Guwà pitèi wiâra ê pwina guwà côoo du âraporomeewà.   § **10:7** Pwi jè âboro—é, Pàra tâpé. Pwiri pâ nee tii 7-11 âna rà ina pwi caapwi âboro, na é pwi apacâmuri pwina apwâ, é pwiri rà ina pàra tèpa âboro.

âboro kà Kériso. ⁸ Â wâgo, âna tâa tôo ê pitûâ naa gòwà, na me gée goo wà Pwi Ukai.

Pwiri [guwà niimiri pâ] go po dau pi-iná kôo goo pwiri? Êco na câgo caa kamu goo. Ba ê pitûâ bëepwiri, âna târa ma go pitu tàwà ma pagòowà, â càcaa târa ma go tubaèpà tàwà. ⁹ Â guwà cibwaa niimiri pâ, wâdé tôo na wâgotàwà, na go wii tàwà.

¹⁰ Napwa naa goo wà pwi âboro-bà, âna é ina pâ: «Ê pâ tii kà Paulo, âna nye dau gòò kaa, êco na, na é wânabibiu kâjè, âna é pwaduwà kâra mimi, ba câé caa tâmogòori ina popai.» ¹¹ Ipwacôoco, co pwiini! Ba wiàna go mwa wâjaawà, âna go o dau gòo, pwacèwii ê tii kôo!

Go pi-iná co wakè kà Pwiduée

¹² Wà tèpa âboro na wàrapwiri, âna rà niimiri pâ po dau pwamuru naa goorà. Â gona rà niimiri pâ ticémuru naa gooò*? Â wâdé. Ba rà tèpa pigù, ba rà picâmurirà côwâ. [Â càra caa ucâri ê wâro kà tâpé na pwamuru naa goorà.] ¹³ Rà pi-iná kàra†, naa na pâ ére na wâru, na ticè tarù kàra naawê.

Â wâgo, âna go pi-iná kôo co, goro ê wakè na é naa tôo wà Pwiduée‡. Â wàé na é jèe naawà tôo, ba na go wakè nabibiu kàwà. ¹⁴ Nye pwa tarù kôo, ma go pi-iná kôo§. Ba wâgo, na go mara pame tàwà ê *Picémara Wâdé goo Kériso. ¹⁵ Â wâguwà na guwà

* **10:8** 2 Korénito 13.10   * **10:12** 2e phrase—Grec: +Câgo caa picâmuribà ma wàilà.   **10:13** Roma 12.3   † **10:13** Rà pi-iná kàra—Grec: +Â câgo caa pi-iná kôo...   ‡ **10:13** 2e phrase—Grec: +Go popa, ba na câmu kôo, ê picée na ia é tòpò wà Pwiduée {naa goro wakè kôo}.   § **10:14** 1re phrase—Grec: Â câgo caa pâiti jii ê picée, pwacèwii naa +câgo caa tèepaa me dariwà.

aupwanapô kôo, â câgo caa pi-iná kôo, gée goo ê aupwanapô na é wakèri wà pwi jèpwi. Â go wâari pâ, guwà o inaô too*, wiàna é pimaina too ê cèikî kàwà. ¹⁶ Â gée pwiri, â go o picémara pâ, ê Picémara Wâdé, naa na pâ pàra ére na wâiti jiiwà. Â o ticè pai pwa wèe, ma o pitòtio pâ, go wakè co, naa na aupwanapô kà pwi jèpwi.

¹⁷ *Wà pwina nümee na é pi-iná kêe, â wâdé na é ina co nee Pwi Ukai.* *Jérémie 9.23*

¹⁸ Wàilàapà wà pwina pwamuru naa gooé? Càcaa pwina é po pi-iná kêe co! Â nye wà pwina é ina wà Pwi Ukai pâ, pwamuru naa gooé.

11

Paulo ma tèpa apostolo a pwâ

¹ Pwiri [guwà tà niimirí pâ] go tùra pwacèwii pwi a pigù? Â wâdé, â guwà pidàpwicâariwà naa gooò!

² [Â pwiri guwà niimirí pâ] go piboo goo cè pàra tâpé, goowà? Â wiàna wàrapwiri, â go pwacèwii Pwiduée. Ba guwà pwacèwii tô èpo ilàri dopwa, ma dau jajau. Â go jèe mara ina tà Kériso pâ, go mwa panuâwà têe, ba na guwà piéa ma wàé. Èni, âna guwà piiwà naa gooé [ba guwà tèpa âboro kêe] â câguwà caa tèpa âboro kà pwi jèpwi.

³ [Tiagoro nabà, âna *tarù ma âjupâra ê pai pâra kàwà wiâ Kériso.] Guwà ipwawaiwà! Ba o péa ipaimwüruwà, ma wâiti jii Kériso ê pwâranümwawà. Ba

* **10:15** Guwà o inaô too—é, O pimaina too ê wakè kôo jaawà.

10:17 1 Korénito 1.31   **10:18** 1 Korénito 4.4   **11:2** Éfeso 5.26-27

11:3 Genèse 3.4,13

[wà *Caatana] i Dòèa biu, âna é pwâgàri wà Éva*, â é ipa-imwüruê.

⁴ Na ia, go picémara tàwà Iésu [Kériso, â guwà tòpi popai kô]. Êco na nabà, âna guwà dau awài, goro tòpi pwi jè ‘Iésu’, na rà picémara wà pàra tòpé. Â guwà itàa, ba na guwà tòpi cè jè ‘nyuâa’ na é pi-ité jii ê âji Nyuâaê Pwicîri, na ia guwà jèe mara tòpi jio. Â pwacèwii ê pai tòpi kàwà ê pwi ‘picémara Wâdé’, na câé caa âji *Picémara Wâdé.

⁵ Wà tòpé na rà inapàpari ê pâ pwiibà, âna rà ina pâ rà tèpa “*Apostolo maina”. Â gona wâgo wàa[†]?

⁶ Pwiri âjupâra pâ, câgo caa pwi a tûra bwàti. Êco na go pwi a tâmogòori wà Pwiduée [bau ê pâ wâdé kêe]. Â go ciburà paari ba pwéelaa ê pâ pwiibà, naa na diri pâ muru na go pwa.

Câgo caa iluuriwà

⁷⁻⁸ Una go picémara tàwà ê Picémara Wâdé me gée jaa Pwiduée, â câgo caa ilari jiiwà pâ, na guwà pitu tôo goro cè mwani. Ba nye pàra wâra pwapwicîri na rà naa mwani kô. Â, na go wakè jaawà, âna pwacèwii na go popa jiirà, ba na go naa tàwà. Go wàrapwiri târa ma ipakîriô na arawà, ba na o ipwamainawà. Â wànau? Pwiri guwà niimiri pâ épà ê pai pwa kôo tàwà?

---

* **11:3** Éva—Tô wâdà Adamu, pwi apâbéaa kà tèpa âboro naani göropuu. (Côo 1 Timotéo 2.13-15.)   **11:4** Galatia 1.8-9   **11:5** 1 Korénito 15.10; 2 Korénito 12.11   † **11:5** Â gona wâgo wàa?—Grec: Â go niimiri pâ, pwamuru naa gooò wâgo mwara.   **11:6** 1 Korénito 2.1,13   **11:7-8** 1 Korénito 9.18   **11:7-8** 2 Korénito 12.13; Filipi 4.15-16

⁹ Nye pwa pàra pàara na ticè mwani kôo, â câgo caa iluuriwà goo. Â nye wà tèpa cèikî béejè wâ Macédoine, na rà pame bépitu tôô. Üu, câgo caa mu ilari jiiwà cè muru. Â o câgo mwa caa ilari côwâ. ¹⁰ Â câgo caa piwâ na go pi-inâ kôo, goo ê pwiiybà, na diri ê ére gée goo Akaïe. Una go ina pwiri, â é *paâjupârâô wà Kériso. ¹¹ Â gona guwà niimiri pâ, câgo caa meaariwà, [gée goo cè pai càcaa ilari cè jè muru jiiwà]? Guwà cibwaa niimiri pwiri! Ba wà Pwiduée, âna é nye tâmogòori pâ, go po dau meaariwà.

Rà tèpa ênawéna kà Caatana

¹² Wàépwiri ê majoroé ma o câgo caa tòpi cè jè muru jiiwà[‡]. Ba câgo caa panuâ tà tèpa pwâ, cè pai pwa wèe, ma rà ina pâ, go ipwacèwiirâ. ¹³ Ba wà tâpéebà, âna rà ina pâ, wà Kériso, âna é panuârà pâ, ba na rà tèpa apostolo kêe, ma tèpa ênawéna kêe. Êco na rà tèpa ipawâmi ma tèpa pwâ. Â rà nye po gòmapwa co.

¹⁴ Guwà cibwaa pò goo pwiiybà! Ba wà pwini Caatana, wà pwi a pwâ, âna é gòmapwa ma é pwi *angela na é pwéelaa. ¹⁵ Â wà tèpa ênawéna kêe, âna rà gòmapwa mwara, ma rà pwa ê pwina wâdé. Êco na, [na jè tòotù, âna] rà o tòpi ê wârimuru, wiâra ê pâ tûâ kàra [na èpâ].

É tâa na aré goo wà Kériso

¹⁶⁻¹⁹ Go ina tâwà mwara pâ: Guwà cibwaa niimiri pâ go pigù, na go patùrawà. Êco na, wiàna

---

[‡] **11:12** 1re phrase—Grec: È pwina go pwa, âna go o mwa tà coo gòobèreè.

wàrapwiri ê auniimiri kàwà, â wâdé, ba guwà naa tôô ê pai pwa wèe, ma go tâpo pi-inâ kôô, pwacèwii pwi jè a pigù. Ba wâru tâpê na rà wàrapwiri, â ni, âna go pwacèwiirà mwara. Èco na, wiàna go pwa, â ê popai kôô ni, âna popai kà pwi a pigù, â càcaa popai na me gée goo Pwi Ukai. Â wâdé na guwà pidàpwicâariwà gooò, ma tòpi ê pwina go ina, wâguwà na [guwà niimiri pâ] guwà têpa tâmogòorimuru—wâguwà, na ia guwà po dau wàcî goro tòpi [ê popai] kà têpa âji a pigù.

20 [Ba wà pwi jè ârapàararà, âna é piwâmiwà goro ê pâ popai na é pame dariwà.] Â guwà panuâê ma é pitûâ kàwà, â é pîiwà, ba na guwà têpa *ênawéna kîri kêe. Â é pa mwani kàwà, â é uti ê pwâra wakè kàwà. Â, [na é wàrapwiri tâwà, âna] é tâgére piècaariwà, ba maina nümee. Â é [dau pwawà, pwacèwii na é] tamagéri upwaéwà goro popai kêe. Èco na guwà nye ipwâdée goo wà pwiibà!

21 Â wâgo, âna câgo caa wàrapwiri. Pwiri wâdé na go kamu goo? Ba guwà ina gooò pâ, ticè nii kôô. Â nye wâdé. Guwà jèe niimiri cai§.

Wà pwiibà ma wà têpa bée, âna rà gòò goro pi-inâ kàrà*. Â, na wàrapwiri, wâdé na go gòò, ma go tâpo pi-inâ kôô. [Â wiàna go pwa, â go tâmogòori pâ, go] pwacèwii pwi a pigù.

Go dau piénawéna kêe jiirà

11:21 Filipi 3.5   § **11:21** Â wâgo...guwà jè niimiri cai—Grec: Go kamu, gée goo na ticè nii +kôô.   * **11:21** Wà pwiibà ma wà têpa bée... Grec: Wiàna pâri {ma é pi-inâ kêe} wà pwi jè âboro...

22 Gona [rà pi-inà kàrà pâ] rà tèpa âboro gée goo ê Ba kà tèpa *Hébérû? Wâgo mwara. Â [tââ târa ê pwapwicîri kà] tèpa *Isaraéla? Wâgo mwara. Rà tèpa gòobârâ *Abérama? Wâgo mwara. **23** Rà [ina pâ rà] tèpa ênawéna kà Kériso? Wâgo mwara, ba dau maina ê pai piénawéna kôo jiirâ. (Na go ina pwiri, âna go tûra pwacèwii pwi a piwârâu.) Üu, go jèe dau wakè jiirâ, ba kà Kériso. Jèe ciburâ tòpô-o naa na karapuu. Jèe ciburâ dau pâdio jiirâ. Wâru mwara pâ pâara na pwa na go bà na, [gée goo pai piénawéna kôo ba kà Kériso].

24 [Napwa naa goo ê âji Ba kôo] wà tèpa *Juif, âna rà naa tôô 5 [pwa wârimuru na nye dau gòo kaa-râ] pwa 39 pâdio goro ubati[†], naa na caapwi pwa wârimuru. **25** Â naa goo tèpa *Roma, âna rà wacié pâdio goro bàra upwâra. Ba, naa jèpwi, âna rà èio goro atü, ba na rà catàmwaraô. Â jèpwi mwara, âna go wacié tââ gòro wânga, na é mwü. Â, na jè pâara, âna caapwi tòotù ma caapwi ne, na go tââ nawià.

26 Wâru pâ aupâra kôo, naa na pâ napô na pité. Â go pâmari ê pâ na jèpapara muru ma tacai—pâ jèpé; ma wà tâpê na rà mura gòro gòori; ma [wà tâpê na rà cicarao]—tâpê gée goo tèpa jènereô, tèpa Juif, ma tâpê gée goo pâra Ba; tiagoro mwara tâpê na rà ina pâ rà tèpa cèikî naa goo Iésu! Â go dau tââ na aré, naa na pâ ville, ma naa namaré, ma naa nawià—[naa na diri pâ ére].

11:23 Apostolo 16.23   **11:24** Deutéronome 25.3   [†] **11:24** 39
pâdio goro ubati—Wârimuru na maina ba pwicîri, naa na naèà kàrà,
na wénari ê 40 pai pâdi âboro. (Côo Deutéronome 25.3.)   **11:25**
Apostolo 16.22, 14.19   **11:26** Apostolo 9.23, 14.5

²⁷ Â po dau gòò ê pai wakè kôo. Â, na pàra pwi, âna ticè nao kôo, â dau oratôo. Na pàra pwi, âna ticè utimuru ma wâdooò, â go copwa. Â, na pàra pwi, âna ticè palito ma kupétuu kôo, â go dau moo.

²⁸ Â jèpwi mwara: Wâna pwâra-nümoo, âna go mu pidumapiê goro diri tèpa wâra pwapwicíri, â go nye tà niimirirà, taaci. Â jèe pâ nau pwacèwii ê nakake, na po dau tòina tôo. ²⁹ Ba wiàna ticè nii kà pwi jè a cèikî béeò, â wâgo mwara, âna go têre mwara. Â wiàna [wà pwi jèpwi, âna é] ipa-imwüruê, ba na é pwa cè jè èpà‡, â go tòina gooé, [â go putàmu naa goo pwina é ipa-imwüruê].

Go pi-iná kôo co goo pai ticè nii kôo

³⁰ Wiàna go pi-iná kôo, â go nye pi-iná kôo co, goro pai ticè nii kôo. ³¹ Â câgo caa pwâ na go ina pwiri. Ba wà Pwiduée, wà pwi Caa kà Pwi Ukai Iésu, âna é paâjupâraô—Wà Pwina jè pwamainaê dàrà góiri awé.

³² Na ia go tâa na ville Damas, â rà ipwadàrapwa ma rà tâjûruo. Ba wà pwi kupénoo wê, na é pwi a wakè kà ukai Arétas, âna é nama rà wéaa goo ê pâ goropwârawâ goo ê ville, wà tèpa coda kêe. ³³ Â [wà tèpa béeò goro wakè, âna] rà tòpò-o naa na pé na ai, â rà panuâ boo, naa goropwârawâ kîri, wii é pé goropwiinawâ babé wâri napô. Â wàépwiri, ê pai udò kôo.

12

Ê pwina é côo Paulo naa na nyuâa

‡ **11:29** Ba na é pwa cè jè èpà—é, Ba na é panuâ ê cèikî kêe. **11:32**
Apostolo 9.23-25

¹ Âjupâra pâ, dau piticè-muru naa goo, na go tà ciburà pi-iná kôo mwara. Êco na go nye ina tàwà, ê pâ pwina é paari tôô wà Pwi Ukai, naa na nyuâa.
² [Tâpo têre cai jèkutâ kôo]:

Pwa pwi jè âboro na é pwi a cèikî naa goo Kériso. Na jè tôtù, na jè po 14 naja nabà, âna é dàgòtùé wà Pwiduée, naa na ére na é dau wâdòiti wâ *napwéretòotù. Â pwiri é nye gére naaco ê naiié. É, pwiri é tâgére tâa na ê naiié. Â câgo caa tâmogòori, wâgo, â nye wàco Pwiduée na tâmogòori.

³⁻⁴ Â wà Pwiduée, âna é popaé too naa napwéretòotù, pwi ére na dau wâdé awé. Naa na napô bëepwiri, âna wà tèpa bée Pwiduée, âna rà nye nao na pinaanapô*. Pwiri wà pwi âboro-bà, âna pwiri é tâgére naaco naiié. É, pwiri é tâgére tâa na ê naiié. Â câgo caa tâmogòori, wâgo, â nye wàco Pwiduée na tâmogòori. Â wâna ê ére bëepwiri, âna é têre pâ popai na po dau wâdé awé, na pwacoé na jè ina naa na popai kà tèpa âboro. Nabwé.

⁵⁻⁶ [Guwà côo, pwi âboro-bà, âna wâgo.]† Â câgo caa pwi a piwârâu, ba nye âjupâra. [Pwiri guwà niimiri pâ] pâri ma go pi-iná kôo goo ê pwiibà, êco na go nye ina co pâ: Go pwi âboro na dau ticè nii kôo. Ba càcaa wâdé na guwà niimiri pâ, pwamuru naa gooò, gée goo pwiri. Wâdé na guwà pitèio co, wiâra ê pâ tûâ kôo, ma ê popai na go inapàpari tàwà.

'Dara upwâra' naa na naiié

---

* **12:3-4** Naa na napô bëepwiri...âna rà nye nao na pinaanapô—Paradis. Rà ina mwara wà tèpa ijiao pâ: Paradaiso.

† **12:5-6** Guwà côo, pwi âboro-bà, âna wâgo—Côo nee tii 7.

⁷ Po dau wâdé ê pwina go côo naa na nyuâa, na tòotù-bà. Êco na gée na càùé, âna naa tôo ê aré, na é tubaèpà tôo‡, ba na o câgo caa ipwamainaô, â na o câgo caa pi-iná kôo, goo ê pwina go côo. Â ê pwi aré bëepwiri, âna pwacèwii ê jè dara upwâra naa na naiio, â pwacèwii mwara pwi jè a picia popai, me gée jaa *Caatana. ⁸ Â go wacié pwapwicîri tà Pwiduée, ba na é popa jijo. ⁹ Êco na é ina tôo pâ: «Jara kâgà ê *pimeaari imudi kôo. Â wiàna piticè nii'gà, â o tâbawêe ê pâtàmoo naa googà.»

Êkaa na, go pi-iná kôo co, na piticè nii kôo, ba na o tâa gooò ê pâtàma Kériso. ¹⁰ Gée goo kaa pwiri, â wâdé na piticè nii kôo, ma go tâa na aré ma tòina, gée goo pai tâa kôo goo Kériso. Â wâdé mwara na rà pinabaèpào wà pàra tâpé, ma tubaèpà tôo. Â go cau tòpi ê pwiibà naa na ipwâdée. Ba, na pàara na ticè nii kôo na, â wàé kaa pwiri ê pàara na go dau gòo na.

É pidumapiê goo tâpé Korénito

¹¹ Pwiri go tâgére tûra pwacèwii pwi a pigù, na go ina pwiri. Êco na, wiàna wàrapwiri, â gée goo na wâguwà, âna câguwà caa inaô ba wâdé! Â wiàna [guwà niimiri pâ] piticémuru naa gooò, wâgo, â wàilà mwara, wà tâpé na rà ina pâ rà tèpa “*Apostolo maina’, âna wà tâpéebà, âna piticémuru naa goorà mwara!

12:7 Job 2.6   ‡ **12:7** È aré na é tubaèpà tôo—Pwiri ê maagé naa na naiié; pwiri pai tubaèpà têe kà tâpé na rà cicaraé.   **12:9** Filipi

4.11-13   **12:11** 2 Korénito 11.5

12 Na ia go tâa jaawà, â guwà côo pai pidàpwicâariô. Â guwà pò goo ê pâ câmu kâra pâtâma Pwiduée na ia go pwa—câmu kêe, na paari pâ go pwi âji apostolo [na é cùruo me wà Pwiduée].

13 Â guwà tòpi diri ê pwina go naa tà pâra wâra pwapwicíri. Caapwi co ji muru. Ba câgo caa ilari jiiwà cè bépitu tôo. Âna wànau? Gona guwà niimiri§ pâ, èpà ê pwina go pwa? Gona guwà niimiri pâ, wâdé na go picigòboo tàwà goo pwiibà?

Ticè na go ilari jiiwà

14 Guwà têre, co tèpa béeò. Ba go o jèè tâpo wacié pâdariwà. Â o câgo mwa caa ilari jiiwà. Ba càcaa ê mwani [ma cè pâra muru] na nümooroo goo jiiwà—â nye êco pwâranümawà! Ba [guwà pwacèwii tèpa âji naîô, â] càcaa tèpa nari èpo na rà wakè, ba na rà picigòtù pa nyaa ma caa kâra. Â nye wà pa nyaa ma caa, na rà picigòtù tèpa èpo kâra. **15** Ékaa pwiri na go ipwâdée, na go naa tàwà ê pwina tâa gooò—êdiri pâ neemuruô, ma diri pwâranümoo mwara. Â gona ê pimeaari kâwà ba kôo, âna o pikîri pâ, wiàna é pimaina pâ ê pimeaari kôo ba kâwà?

16 [Go niimiri pâ, go jèè dau paari bwâti tàwà, â] câgo caa mu tòpò naa gòwà cè nakake. Êco na wà pâra tâpé, âna rà picocoorio pâ, go pwi a piwâmi. Ba rà ina pâ, wiàna câgo caa ilari cè jè muru, na pâara na go tâa jaawà na, âna go gòmapwa, ba go jèè tà pâmari cè pai pwa wèe, na go o mwa pwa tàwà*.

12:12 Roma 15.19   **12:13** 2 Korénito 11.9   § **12:13** Âna wànau?
Gona guwà niimiri... Grec: Guwà ipwanaurio goro ê pwina càcaa
tàrù.   * **12:16** Dernière phrase—Grec: Â go tâjìruwà.

17 Êco na guwà jèè tâpo niimiri bwàti cai, wà tâpê na go panuârâ pâdariwà. Gona go cùru pwi caapwi gée goorà, ba na go popa jiiwà cè jè muru? Bwa!

18 Â [guwà jèè niimiri cai] wà Tito, na go cùrué paé dariwà, ma wà pwi jè béo. Â gona é piwâmiwà wà Tito? Bwa, ba wàibû, âna caapwi pwâranümbu, ma pai pâra kâbu.

Go patùrawà târa pagòowà

19 Gona guwà niimiri, [co tèpa gòrobéeò] pâ, go tâgérê ipwamuruô, na go ina pwiri? Bwa. Go patùrawà, na ara Pwiduée, gée goo na jè cau tâa goo Kériso. Â diri ê pwina go ina tâwà, ma pwa tâwà, âna târa ma pagòowà.

20 Ba wâgotôo wiàna go tèepaa paé dariwà, â péa go tâ pâmari cè muru naa jaawà, na càcaa wâdé tôo. Â o péa càcaa wâdé tâwà cè pai tòpi kô tâwà mwara. Péa go tâ pâmari naa jaawà cè pitòocia, ma ipwagoo, ma iputâmu, ma piëcaa, ma picocoo, ma pâ ipwamaina? Péa go tâ pâmari cè tûâ na èpà, naa na picaatâa kâwà?

21 Ba ûna ia go tâa jaawà béaa, â wâru gée goowà, na râ tâgérê ipuu imudi ma pâra tâpê, ma pwa pâ tûâ na miiri, goro naiiri âboro.

Â wâgotôo ni, ba péa go tâ tèepaa paé, â bwaa câguwà caa pâji pinünüma ma guwà biiwà. Â ée péa nama go kamu goowà, wà Pwiduée, â go péa imuruwà.

13

Bénabwé popai

1-2 Wâna bélwailu caiwà kôo, âna ia go nye ina tawà pâ, guwà ipwacôoco. Ba wà pâra ârapâarawà, âna râ pwa pwina càcaa wâdé. Â nabâni, na go bwaâ wâiti jiiwà na, âna go ina tawà mwara pâ, guwà ipwacôoco. Ba go o jèe wacié tèepaa dariwà. Â jèe wii pâ: *Wiàna pitòti pwi jèpwi goro ê èpà, â o càcaa pâri ma caapwi co pwi a *paâjupâra wèe.* Â nye wâdé *wiàna ârailu ma âracié.* **Deutéronome 19.15** Â go o péa tà dau gòo naa goowà, na go tèepaa dariwà.

3 Guwà mudàra na go paari tawà pâ, go tûra naa naa nee Kériso? [Go o mwa paari tawà bwâti pâ] é dau pwi a pwa nii kêe, â dau pwi a pwa pâtâmee târa ma é wakè gooò naa jaawà. **4** Na ia é bà naa goro *satauro, naa na naiiri âboro, â ticè nii kêe. Éco na é nye wâro cônâ gée na aubà, goro ê pâtâma Pwiduée.

Â wâgo mwara, âna ticè nii kôo naa naiiri âboro, éco na go tâa goo Kériso, â go piwâro naima ma wâé. Â tâa gooò ê pâtâma Pwiduée gée gooé. Â guwà o mwa côo ê pwiibà.

5 Guwà jèe pinünüma cai, wiàna ê wâro kâwà, âna *âji wâro kâ tèpa cèikî [naa goo Kériso]. Â wiàna guwà pâmari pâ, câé caa tâa jaawà wà Kériso, â guwà jèe nye pitanami! **6** Â go wâari pâ, guwà tâmogòori pâ, wâgo, âna é jèe pitèio [Pwiduée, â dau wâdé têe wâgo] â câgo caa pitanami.

7 Â go pwapwicîri tà Pwiduée ba kâwà, ba na guwà nabwé na guwà pwa na èpà. Â càcaa târa ma

go paari pâ, câgo caa pitanami [goro ê wakè kôo naa jaawà]. Ba wâdé tôô co, na guwà pwa na wâdé.

Â ticémuru naa goo, wiàna rà pitèi [pàra tàpé] pâ, èpà wakè kôo. ⁸ Ba go pwi ênawéna kâra ê popai na âjupâra. Â go nye wakè co, ba na é imaina pâ ê wakè. Â càcaa pâri ma go pacooé. ⁹ Â go ipwàdée, goro pai ticè nii kôo, wiàna guwà göö. Â go pwapwicîri, ba na o wâdé cônâ ê pwâranümwâ na ara Pwiduée*.

¹⁰ Wàépwiri ê majoroé ma go wii ê tii bëeni, na go bwaa wâiti. Ba tautôo na go tùra ba göö, wiàna go tâa jaawà. Ba wà Pwi Ukai, âna é jèe naa pitûâ tôô, ba na go pagòowà, â nye càcaa târa ma go tubaèpà tawà.

Ipicijii

¹¹ Go tubanabwé naani, co tèpa cèikî béeò, â go ina tawà pâ: Guwà ipwàdée[†]! Guwà biiwà gée na pâ èpà kâwà. Â guwà ipagòowà naima. Â wâdé na caapwi ê pwâranümwâ. Wâro na pinaanapô, â ée mwa wâjaawà, wà Pwiduée, pwi a meaarijè, ma pwi a naa pinaanapô.

¹² Guwà pipwabwàcu, wàra pai pwa kà diri tèpa âji a cèikî béejè.

Wà diri tèpa cèikî ni, âna rà naa bwàcu kâwà.

¹³ Wâdé na é *pwényunuâariwà wà Pwi Ukai Iésu Kériso, goro ê *pimeaari imudi kêe. Wâdé na tâa tawà diri ê pimeaari kà Pwiduée. Wâdé na é caajuriwà ê Nyuâaê Pwicîri!

---

* **13:9** Ba na o wâdé cônâ ê pwâranümwâ, na ara Pwiduée—Grec: Ba na guwà tâbawêe.   **13:10** 2 Korénito 10.8   † **13:11** Guwà ipwàdée...guwà ipagòowà naima—é, Topai tawà...guwà pitêre dòo.

2 Koréntio 13:13

xlviii

2 Koréntio 13:13

Cidòri nyuâawà!

**Tii Pwicîri: Âmu Aamwari naa na cî
New Testament in Paicî (NC:pri:Paicî)
Le Nouveau Testament à Paicî**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Paicî

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Paicî

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

94c5d202-9853-5b91-879f-4a3023457d58